

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ, УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
І ЛОГІСТИКИ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

щодо практичної роботи

**з дисципліни «УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ» для студентів
спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання**

Дніпро
2018

Методичні вказівки щодо практичної роботи з дисципліни «Управління проектами» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / Укладач: Уфімцева О.Ю. - Дніпро: ПДАБА, - 2018. – 11 с.

Методичні вказівки містять зміст та завдання практичної роботи з дисципліни «Управління проектами» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання

Укладач: Уфімцева О.Ю., кандидат технічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Відповідальний за випуск: Вечеров В.Т., доктор технічних наук, професор, зав. кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Рецензент: Млодецький В.Р., доктор технічних наук, професор кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, управління проектами і логістики ДВНЗ ПДАБА.

Протокол № 3 від 19.04.2018 р.

Зав. кафедри Вечеров В.Т

Затверджено на засіданні Президії методичної ради ДВНЗ ПДАБА.

Протокол № 6(87) від 22.04.13 р.

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Практичне заняття № 1. Організаційний механізм менеджменту організації. Організаційні структури управління організацією	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 2. Організаційні структури управління організацією.....	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 3. Концепція управління ризикозахисністю організації.....	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 4. Управління результативністю менеджменту організації.....	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 5. Показники ефективності управління	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 6. Зміст стратегії корпорації. Особливості визначення стратегії корпорації. Моделі та типи стратегій	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 7. Управління корпоративними витратами	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 8. Управління часом виконання проекту	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 9. Контролювання виконання проекту	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 10. Стандарти управління якістю. Статистичні методи контролю якості.....	Ошибка! Закладка не определена.
Практичне заняття № 11. Інформаційний менеджмент	Ошибка! Закладка не определена.
Рекомендована література.....	Ошибка! Закладка не определена.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практичні заняття з дисципліни «Управління проектами» є однією із складових частин навчального процесу у підготовці магістрів.

Мета практичних занять з дисципліни: закріпити, систематизувати і поглибити теоретичні знання студентів, одержані у процесі вивчення ключових розділів дисципліни, дати студентам уявлення про методологічні основи управління проектами з використанням принципів та інструментів менеджменту, створення цілісної системи проектного управління.

Основними **завданнями** при проведенні практичних занять є:

- закріплення знань одержаних на лекціях та в процесі самостійної роботи;
- формування професійних навичок, пов'язаних із самостійною діяльністю спеціаліста;
- вироблення навичок чіткого, ясного і грамотного викладання своїх знань і поглядів при обговоренні різноманітних питань з дисципліни.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні концепції, поняття і підходи щодо управління проектами;
- основні поняття про сучасний стан досліджень у сфері проектного управління;
- сучасні інструменти менеджменту та управління проектами.

вміти:

- володіти методами управління проектами на всіх стадіях життєвого циклу проекту з урахуванням впливу зовнішнього середовища;
- використовувати інструменти управління проектами при обґрунтуванні прийнятих управлінських рішень та оцінці ефективності реалізації проекту;
- застосовувати практичні підходи до планування, контролю та регулювання процесів управління.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

Тема заняття: *Обґрунтування доцільності проекту*

План заняття: Виявити, поглибити, узагальнити та систематизувати знання студентів щодо:

- формування інвестиційного задуму проекту;
- оцінки життєздатності проекту;
- аналізу економічних показників проекту;
- критеріїв оцінки проектної ефективності.

Роздатковий матеріал: тестові завдання, задачі, контрольні завдання.

Контрольні питання

1. Які складові входять до формування інвестиційного задуму проекту.
2. Розкрийте зміст життєздатності проекту.
3. Що включають показники ефективності проекту:
 - показники комерційної ефективності;
 - показники економічної ефективності;
 - показники бюджетної ефективності.
4. За якими критеріями здійснюється оцінка ефективності проекту.

Практичні завдання

Задача 1.

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проект вартістю 100 тис. грн, практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1 рік - 20 тис. грн, 2 рік - 20 тис. грн, 3 рік - 30 тис. грн, 4 рік - 25 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та термін окупності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 5%.

Задача 2.

Чи доцільна реалізація інноваційного проекту за умов, що дисконтна ставка дорівнює 5%, а податок на прибуток - 25%?

Таблиця 1

Дані проекту

Показники	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
Інвестиції, тис. грн	850	800	400	-	-	-
Прибуток, тис. грн	-	-	800	1800	1900	1900
Амортизаційні відрахування, тис. грн	-	-	200	200	200	200

Використовуючи дані таблиці, розрахуйте термін окупності інвестицій.

Задача 3.

Ви маєте 20 тис. дол. і хочете вкласти їх в ефективний проект. Їх можна витратити на купівлю акцій компанії "Різноекспорт" (25% на вкладений капітал), купівлю 10 тис. т товару для продажу його по 2,4 дол. за тону, купівлю офісу 60 м² для здачі його в оренду за 80 дол. за 1 м², або використати як депозит на рахунок в Укрексімбанку (22% річних). Ви обрали найменш ризикований варіант і купили офіс. Розрахуйте альтернативну вартість проекту (в дол.).

Задача 4.

Змінні витрати на реалізацію проекту становлять 8 тис. грн на одиницю продукції. Ціна продукції, яку планується випускати, 18 тис. грн за одиницю. Постійні витрати – 3 млн. грн. Розрахуйте точку беззбитковості (од.).

Задача 5.

Визначити індекс рентабельності проекту, виходячи з таких даних: обсяг інвестицій в інноваційний проект становить 2400 тис. грн (на перший рік припадає 2000 тис. грн, на другий - 400 тис. грн). Грошові потоки, починаючи з другого року реалізації проекту, становитимуть 400 тис. грн, у наступні роки - відповідно 1600, 2000, 2000, 2200 тис. грн. Дисконтна ставка - 10%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема заняття: *Планування ресурсів, витрат і проектного бюджету.*

План заняття: закріпити теоретичні знання та розвинути практичні навички з таких питань:

- матеріально-технічна підготовка проекту.

- категорії витрат проекту. порядок планування витрат за проектом;
- розробка бюджету проекту;
- можливості внесення змін до проектного бюджету.

Роздатковий матеріал: тестові завдання, задачі, контрольні завдання.

Контрольні питання

1. Назвіть категорії витрат.
2. Що включає в себе процес планування ресурсів.
3. Які існують джерела фінансування проекту.
4. Проведення яких етапів включає процес планування ресурсів.
5. Яка основна мета планування витрат.
6. Що таке кошторис витрат проекту? Для чого його складають.
7. Що таке бюджет проекту. Який порядок його складання.
8. З якою метою складають плановий баланс грошових надходжень і витрат.

Практичні завдання

Задача 1.

Умовами проекту передбачено виробництво олівців у звітному році в кількості 10 тис. шт., витрати дерева на одиницю становлять 0,04 кг, на наступний рік передбачено збільшення обсягу олівців на 10%, а економію матеріалу — на 3%. Необхідно спланувати потребу в матеріалі на наступний рік.

Задача 2.

Сплануйте норматив оборотних коштів проекту у виробничих запасах, якщо:

- середньодобові витрати матеріалів — 50 т
- ціна однієї тонни матеріалу — 750 грн.
- норма запасу, в днях:
 - транспортного — 1;
 - поточного — 20;
 - страхового (резервного) — 8;
 - технологічного — 2;
 - підготовчого — 1.

Задача 3.

Визначте норму витрат матеріалів на 1 виріб, якщо середня вага виробу 3 кг, коефіцієнт використання матеріалів — 0,8.

Задача 4.

Визначте потребу в болтах на плановий період, якщо в результаті реалізації проекту обсяг виробництва збільшиться на 10%, а економія матеріалів — на 3%. Фактичні витрати за минулий період становили 5 т.

Задача 5.

Сплануйте валові витрати за проектом на всі соціальні заходи, якщо відрахування від нещасних випадків становить 20%, а витрати на оплату праці — 325 тис. грн.

Задача 6.

Сплануйте відпускну ціну магнітофона, якщо відомо, що виробнича собівартість становить 231 грн., комерційні витрати — 69 грн., рентабельність виготовленої продукції— 1,5%, ПДВ — 20%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема заняття: *Управління ризиками в проектах*

План заняття: закріпити теоретичні знання студентів та розвинути практичні навички з таких питань:

- проектні ризики та їх класифікація. принципи управління проектними ризиками;
- методи аналізу ризиків проекту;
- можливості зниження та протидії ризикам.

Роздатковий матеріал: тестові завдання, задачі, контрольні завдання.

Контрольні питання

1. Що розуміють під невизначеністю та ризиком проекту.
2. Сутність управління ризиками.
3. Які найбільш поширені види ризиків.
4. Як класифікуються ризики за джерелами виникнення.
5. Які причини виникнення проектних ризиків.
6. Яка класифікація ризиків залежно від причин їх виникнення.
7. Яка послідовність виконання робіт по аналізу ризиків.
8. Що таке кількісний та якісний аналіз ризику.
9. Які методи та методики аналізу ризиків Ви знаєте.
10. Які існують способи зниження ризиків проекту.

Практичні завдання**Задача 1.**

Визначте коефіцієнт варіації за даним проектом.

Таблиця 2

Показники ризиків проекту

Ймовірність одержання доходу	Рівень очікуваного доходу (умов.од.)
0,2	40

0,5	160
0,3	200

Задача 2.

Визначте найбільш ризикований проект, врахувавши середньоквадратичне відхилення.

Таблиця 3

Середньоквадратичні відхилення показників проекту

Проект А		Проект Б	
Можливі значення доходу (NPV)	Ймовірність одержання доходу (P)	Можливі значення доходу (NPV)	Ймовірність одержання доходу (P)
100	0,2	-7200	0,2
500	0,4	1000	0,3
700	0,3	3000	0,3
1500	0,1	5000	0,2

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема заняття: Програмне забезпечення процесу управління проектами

План заняття: закріпити теоретичні знання студентів та продемонструвати презентаційні матеріали з таких питань:

- концепція управління проектом з використанням комп'ютерної техніки. автоматизовані системи управління проектом;
- класифікація програмного забезпечення управління проектом.

Роздатковий матеріал: технічне та програмне забезпечення (Microsoft Project) практичної роботи студентів.

Контрольні питання

1. Які задачі з управління проектами можна вирішити за допомогою сучасного програмного забезпечення.
2. В яких процесах управління проектами доцільно використовувати сучасне програмне забезпечення.
3. Назвіть існуюче програмне забезпечення, їх характеристики та зробіть порівняльний аналіз.

Практичне завдання

З використанням програмного забезпечення Microsoft Project вирішіть наступні задачі реалізації певного проекту (кожен студент розробляє один проект за даними табл. 4.1.):

- розробка ієрархічної структури робіт (дворівнева структура);
- визначення (довільне) тривалості кожної роботи;
- побудова лінійного графіку Ганта;
- побудова ресурсного профілю (із засвоєння фінансових ресурсів)
- оптимізація ресурсного профілю;
- тривалості виконання проекту;
- оцінка ефективності реалізації проекту.

Таблиця 4

Дані проектів

№ варіанту	Найменування проекту	Сума за договором, тис. грн.	Витрати, тис. грн.	Інвестований капітал, тис. грн.
1.	Установлення нової лінії виробництва	25322	23725	17548
2.	Створення власного проектного бюро	7225	7051	2178
3.	Капітальний ремонт приміщення №2	7841	6092	2587
4.	Перетворення системи контролю якості виробничого об'єднання	2858	2025	0
5.	Проведення комплексу соціологічних досліджень	5302	4120	0
6.	Організація тренінгу №2 для персоналу	30	22	0
7.	Установлення автоматизованої системи пожежної сигналізації	161	147	0
8.	Реконструкція повітроочисних споруд	275	231	0
9.	Відкриття філії №3 у м. Братислава	28365	23253	5874
10.	Розробка заходів з поліпшення умов праці у виробничому приміщенні	302	265	0
11.	Розробка проекту вантажоперевезень для участі в тендері	4713	3925	1547
12.	Оцінка потенціалу бренду компанії на ринку Польщі	2885	1781	925

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна**

1. Бушуев С.Д. Управление проектами: Основы профессиональных знаний и система оценки компетентности проектных менеджеров

- (National Competence Baseline, NCB UA Version 3.1) / С.Д. Бушуев, Н.С. Бушуева. - К.: ІРІДУМ, 2010. - 208 с.
2. Демарко Т. Deadline. Роман об управленні проектами. Издание 10. / Т. Демарко. – Тверь : Изд-во «Манн, Иванов И Фербер», 2017. - 336 с.
 3. Довгань Л.Є., Мохонько Г.А., Малик І.П. Управління проектами: навчальний посібник / Л.Є. Довгань, Г.А.Мохонько, І.П.Малик. – К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 420 с.
 4. Єгорченков О. В. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. / О. В. Єгорченков, Н. Ю. Єгорченкова, Є. Ю. Катаєва. – К.: КНУ ім.Т.Шевченка, 2017. – 117 с.
 5. Лич Л. Вовремя и в рамках бюджета: Управление проектами по методу критической цепи / Л. Лич. – М. : Изд-во «Альпина Бизнес Букс», 2017. - 352 с.
 6. Микитюк П.П. Управління проектами: навч. посібник / П.П. Микитюк. – Тернопіль : “Економічна думка ТНЕУ”, 2014. - 270 с.
 7. Ноздріна Л. В., Ящук В. І., Полотай О. І. Управління проектами: Підручник / За заг. ред. Л. В. Ноздріної. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 432 с.
 8. Петренко Н.О. Управління проектами: навчальний посібник. / Н.О. Петренко, Л.О. Кустрич, М.О. Гоменюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 244 с.
 9. Руководство к Своду знаний по управлению проектами. Шестое издание (Руководство РМВОК) / Американский национальный стандарт РМІ. – 2017. - 614 с.
 10. Фесенко Т.Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: посібник / Т. Г. Фесенко. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 181 с.
 11. Хигни Дж. Основы проектного менеджмента. Классическое руководство / Дж. Хигни. – Тверь : Изд-во «Манн, Иванов И Фербер», 2018. - 240 с.
 12. Чумаченко І.В., Морозов В.В., Н.В. Управління проектами: процеси планування проектних дій: підручник / І.В. Чумаченко, В.В. Морозов, Н.В. Доценко, А.М. Чередниченко. – К. : КРОК, 2014. – 673 с.

Допоміжна

1. Шведа Н. М. Система управління проектами в Україні / Н. М. Шведа, Н. Є. Юрик // Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій», 25-26 листопада 2015 року. – Т. : ТНТУ, 2015. – Том 2. – С. 246-247.
2. Козик В.В., Тимчишин І.Є. Практикум з управління проектами : Навч. посібник / В.В. Козик, І.Є. Тимчишин. – Львів: Львівська політехніка, 2012. – 180 с.
3. Мальська М. П. Корпоративне управління : теорія та практика :

- підручник / Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 360 с.
4. Положення про порядок проведення закупівель № 2/16 від 16-17 червня 2016 р. / ГС «Мережа Центрів правової інформації та консультацій». – 2016. – 17 с.
 5. Рач В.А. та ін. Управління проектами: практичні аспекти реалізації стратегій регіонального розвитку : Навч. посіб. / В. А. Рач, О. В. Россошанська, О. М. Медведєва; за ред. В. А. Рача. – К.: «К. І. С. », 2010. – 276 с.
 6. Управління ІТ-проектами. - Львів: «Новий Світ-2000», 2013. - 550 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Бродська А. О. Використання інформаційних технологій в управлінні проектами підприємств [Електронний ресурс] / А. О. Бродська // Управління розвитком складних систем. – 2013. – Вип. 13. – С. 8-11. – Режим доступу: <http://urss.knuba.edu.ua/files/zbirnyk-13/8-11.pdf>
2. Закон України «Про Національну програму інформатизації» [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
3. Международный Стандарт по Управлению Проектами ISO 21500:2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5837306/>
4. Руководство по менеджменту качества при проектировании ISO 10006:2006 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iso.org/obp/ui #iso:std:iso:10006:ed-2:v1:ru>
5. Bowen R. Implementing Best Communication Practices With Your Project Team [Електронний ресурс] / Ronda Bowen // Bright Hub Project Management. – 2013. – Режим доступу: <http://www.brighthubpm.com/resourcemanagement/60211-communicating-effectively-with-your-project-team/>
6. Casual: Visual and Simple Online Project Management Tool [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://casual.pm/>
7. International Journal of Project Management. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: [www.elsevier.com/ locate/ijproman](http://www.elsevier.com/locate/ijproman).
8. Microsoft Office Project Portfolio Server [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://products.office.com/ukua/project/project-and-portfolio-management-software>